

บทที่ 1

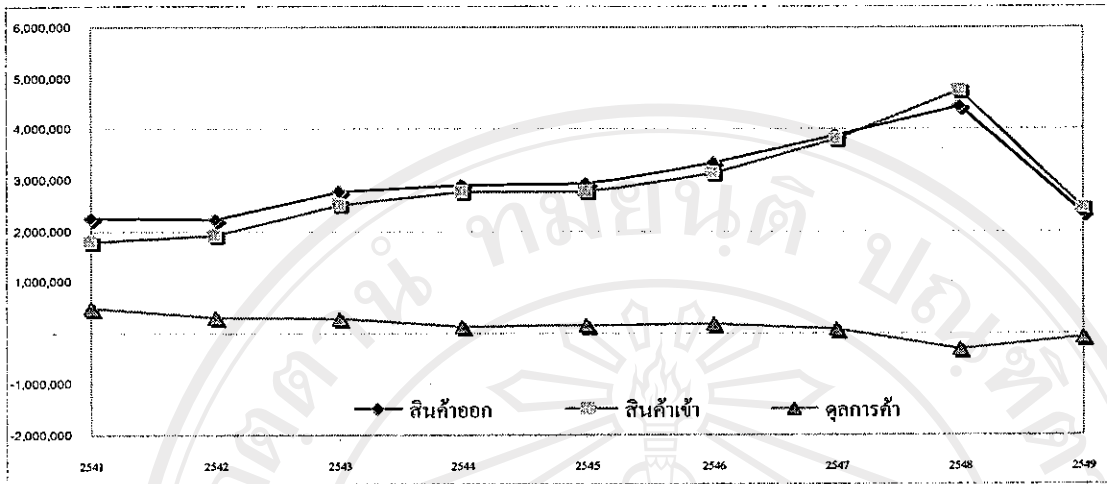
บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการค้าของประเทศไทยกำลังก้าวขึ้นสู่ตลาดโลกมากขึ้นเรื่อย ๆ มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านการส่งออก และการนำเข้า ปัจจุบันสินค้าส่งออกมีบทบาทที่สำคัญในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าเกษตรกรรม สินค้าอุตสาหกรรมเกษตร และสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งปริมาณการส่งออกมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละปี ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากนโยบาย และมาตรการส่งเสริมการส่งออกของรัฐบาล โดยเฉพาะการเปิดการค้าเสรีในรูปแบบต่าง ๆ อาทิเช่น การเปิดเขตการค้าเสรี (Free Trade Area หรือ FTA) เขตการค้าเสรีเอเชีย (Asian Free Trade Area หรือ AFTA) การพัฒนาคุณภาพ และส่งเสริมการส่งออกของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product หรือ OTOP) ความร่วมมือเหล่านี้ต่างทำให้ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกมากขึ้นตามลำดับในแต่ละปี

จากตารางสถิติการค้าระหว่างประเทศของ ไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2549 ในตารางที่ 1.1 และรูปที่ 1 จะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีการพัฒนาการส่งออกอย่างต่อเนื่องทำให้ดุลการค้าของ ไทย ซึ่งในอดีตมีการขาดดุลมาตลอดสามารถมีดุลการค้าเกินดุลเป็นครั้งแรกในปี 2541 ซึ่งเกินดุลมา 474,023 ล้านบาท และเกินดุลมาเรื่อย ๆ แต่มีแนวโน้มลดลงจนถึงปี 2548 ประเทศไทยกลับขาดดุลการค้า จากตารางที่ 1.1 จะพบว่ามูลค่าการส่งออกในปี 2548 มีมูลค่า 4,439,311 ล้านบาท แต่มูลค่าการนำเข้ามีมากถึง 4,754,637 ล้านบาท ซึ่งทำให้ประเทศไทยขาดดุลการค้าถึง 317,327 ล้านบาท และในช่วงครึ่งปีแรกในปี 2549 คือช่วงระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายนประเทศไทยยังขาดดุลการค้าอยู่ประมาณ 96,767 ล้านบาท

รูปที่ 1.1 การค้าระหว่างประเทศของไทย

ตารางที่ 1.1 การค้าระหว่างประเทศของไทย

มูลค่าล้านบาท

	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549
									(ม.ค.-มิ.ย.)
สินค้าออก	2,248,089	2,214,249	2,768,065	2,884,704	2,923,941	3,325,630	3,874,824	4,439,311	2,353,665
สินค้าเข้า	1,774,066	1,907,391	2,494,133	2,752,346	2,774,840	3,138,776	3,801,171	4,754,637	2,450,432
ดุลการค้า	474,023	306,858	273,932	132,358	149,101	186,854	73,653	-315,327	-96,767

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2549)

จากตารางสถิติการค้าระหว่างประเทศของไทยดังตารางที่ 1.2 และตารางที่ 1.3 ซึ่งแสดงข้อมูลตั้งแต่ปี 2544 ถึง 2548 และในครึ่งปีแรกของปี 2549 ในช่วงเดือน มกราคม ถึง มิถุนายน เมื่อพิจารณาข้อมูลในส่วนมูลค่าการส่งออก อัตราการขยายตัว และสัดส่วนร้อยละ จะพบว่าสินค้าอุตสาหกรรมจะมีมูลค่าการส่งออกสูงเป็นอันดับ 1 โดยมีมูลค่าการส่งออกถึง 3,470,713.8 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 78.2 จากมูลค่าการส่งออกทั้งหมดในปี 2548 และมูลค่าการส่งออกเฉพาะในส่วนสินค้าอุตสาหกรรมยังมีมูลค่าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 15.9 และในครึ่งปีแรกของปี 2549 สินค้าอุตสาหกรรมมีอัตราขยายเพิ่มขึ้นจากปี 2548 คือร้อยละ 14.3 หรือมีมูลค่าถึง 1,830,320.2 ล้านบาท ในขณะที่สินค้าเกษตรกรรม และสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรมีมูลค่าการส่งออกเป็นอันดับสอง และอันดับสามตามลำดับคือ มูลค่าการส่งออกในครึ่งปีแรกของปี 2549 คือ 230,320.0 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.7 และสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรเพิ่มขึ้น 140,269.8 ล้านบาทหรือร้อยละ 5.7

ตารางที่ 1.2 มูลค่าการส่งออก

(หน่วย: ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	สินค้า เกษตรกรรม	สินค้า อุตสาหกรรม การเกษตร	สินค้า อุตสาหกรรม	สินค้าแร่ และ เชื้อเพลิง	สินค้า อื่นๆ	รวม
2544	312,527.8	213,492.5	2,171,481.9	90,699.8	96,501.9	2,884,703.9
2545	305,417.5	218,941.6	2,226,390.1	85,905.4	87,286.8	2,923,941.4
2546	365,037.5	247,582.4	2,542,797.9	95,639.7	74,572.6	3,325,630.1
2547	414,646.8	255,844.3	2,994,925.4	148,087.2	61,320.1	3,874,823.8
2548	418,086.4	280,210.6	3,470,713.8	206,894.3	63,405.6	4,439,310.6
2549						
(ม.ค.-มิ.ย.)	230,606.0	140,269.8	1,830,320.2	118,770.5	33,698.9	2,353,665.4

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2549)

ตารางที่ 1.3 อัตราการขยายตัว : ร้อยละ

(สัดส่วน : ร้อยละ)

ปี	สินค้า เกษตรกรรม	สินค้า อุตสาหกรรม การเกษตร	สินค้า อุตสาหกรรม	สินค้า และ เชื้อเพลิง	สินค้า อื่นๆ	รวม	สินค้า เกษตรกรรม	สินค้า อุตสาหกรรม การเกษตร	สินค้า อุตสาหกรรม	สินค้า และ เชื้อเพลิง	สินค้า อื่นๆ	รวม
2544						100.0	10.8	7.4	75.3	3.1	3.3	
2545	-2.3	2.6	2.5	-5.3	-9.5	100.0	10.4	7.5	76.1	2.9	3.0	1.4
2546	19.5	13.1	14.2	11.3	-14.6	100.0	11.0	7.4	76.5	2.9	2.2	13.7
2547	13.6	3.3	17.8	54.8	-17.8	100.0	10.7	6.6	77.3	3.8	1.6	16.5
2548	0.8	9.5	15.9	39.7	3.4	100.0	9.4	6.3	78.2	4.7	1.4	14.6
2549												
(ม.ค.-มิ.ย.)	22.7	5.7	14.3	81.5	9.0	100.0	9.8	6.0	77.8	5.0	1.4	16.6

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2549)

จากตารางสถิติในตารางที่ 1.1 จะพบว่าประเทศไทยขาดดุลการค้ามาตั้งแต่ปี 2548 จนถึงครึ่งปีแรกของปี 2549 ประเทศไทยยังขาดดุลการค้าอยู่ การที่ประเทศไทยจะสามารถทำให้ดุลการค้ากลับมาสมดุล หรือเกินดุลได้ในครึ่งปีหลังของปี 2549 หรือตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นไป นอกจากจะต้องลดมูลค่าสินค้าการนำเข้า เช่น ลดการซื้อสินค้าจากต่างชาติ แต่หันมาใช้สินค้าในประเทศไทยแล้ว อีกแนวทางหนึ่งก็คือการทำมูลค่าการส่งออกให้มากขึ้น จากตารางที่ 1.2 และตารางที่ 1.3 ในปี 2549 ในครึ่งปีแรก ถึงแม้อัตราการขยายตัวของสินค้าเกษตรจะมีอัตราขยายที่สูงมาก คือร้อยละ 22.7 เมื่อเทียบกับอัตราการขยายตัวของสินค้าอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.3 แต่เมื่อเทียบกับมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นจะพบว่ามูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นในครึ่งปีแรกของปี 2549 ของสินค้าอุตสาหกรรมมีมูลค่าที่เพิ่มขึ้นมากถึง 1,830,320.2 ล้านบาท ในขณะที่สินค้าเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นมีมูลค่าเพียง 230,606 ล้านบาท นอกจากนี้แล้วตามข้อมูลทางด้านสถิติตารางที่ 1.2 และ 1.3 สัดส่วนการส่งออกของสินค้าอุตสาหกรรม มีสัดส่วนถึงมากกว่าร้อยละ 75 ของมูลค่าการส่งออก ของประเทศไทยทั้งหมดในแต่ละปี ดังนั้นการที่ประเทศไทยจะเพิ่มดุลการค้าการมองไปยังสินค้าอุตสาหกรรมและเพื่อหาแนวทางในการเพิ่มมูลค่าการส่งออกย่อมจะเป็นแนวทางที่สามารถเป็นไปได้เร็วขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าประเภทอื่น ๆ

จากตารางที่ 1.4 ซึ่งเป็นข้อมูลของสินค้าส่งออก 20 อันดับแรกของประเทศไทย จะเห็นว่า อันดับแรก อันดับสอง และอันดับสามต่างก็เป็นสินค้าในประเภทอุตสาหกรรม อิเล็กทรอนิกส์ โดยอันดับแรกคือการส่งออกสินค้าประเภทเครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบซึ่งในปี 2548 มีมูลค่าถึง 474,419.2 ล้านบาท และครึ่งปีแรกของปี 2549 มีมูลค่าถึง 267,361.6 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราขยายถึงร้อยละ 29.2 ของมูลค่าการส่งออกเมื่อเทียบกับครึ่งปีแรกของปี 2548 และในส่วนมูลค่าการส่งออกของรถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบซึ่งมีมูลค่าสูงเป็นอันดับสองมีมูลค่าถึง 174,616 ล้านบาทหรืออัตราขยายเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 29.3 ในครึ่งปีแรกของปี 2549 เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าการส่งออกในครึ่งปีแรกของปี 2548 และอันดับสามคือแผงวงจรไฟฟ้า ดังนั้นรวมทั้งสามอันดับแรกของสินค้าส่งออกสำคัญของไทยคิดเป็นมูลค่าถึง 1,023,189.9 ล้านบาท หรือมีสัดส่วนการส่งออกใน 20 อันดับแรกถึงร้อยละ 23.1 ในปี 2548 และในครึ่งปีแรกของปี 2549 มีมูลค่าการส่งออกรวมกันของสามอันดับแรกมีถึง 570,814.2 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 24.3

All rights reserved

ตารางที่ 1.4 สินค้าส่งออกสำคัญของไทย 20 รายการแรกในปี 2544 ถึงครึ่งปีแรกของปี 2549

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548	2548	2549 (ม.ค.-มิ.ย.)
1. เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	351,797.8	319,127.2	339,939.8	368,875.9	474,419.2	206,948.6	267,361.6
2. รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	117,613.9	125,244.3	164,705.8	220,801.5	310,310.1	135,004.5	174,616.0
3. แผงวงจรไฟฟ้า	154,879.5	141,912.4	191,540.3	196,444.3	238,454.6	101,680.8	128,836.6
4. ยางพารา	58,708.0	74,603.6	115,796.9	137,465.5	148,679.9	61,663.1	94,840.7
5. เม็ดพลาสติก	71,428.7	76,110.9	89,204.8	124,808.6	167,914.5	77,823.1	84,420.0
6. อัญมณีและเครื่องประดับ	81,312.3	93,082.2	104,525.6	106,278.9	129,339.3	57,196.7	70,381.0
7. เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์และส่วนประกอบ	74,910.2	89,751.6	103,764.7	129,542.5	125,534.4	60,855.5	63,258.4
8. เสื้อผ้าสำเร็จรูป	129,128.9	116,589.3	114,744.6	124,267.2	126,193.7	55,996.0	60,157.6
9. เคมีภัณฑ์	44,875.6	51,150.1	65,897.4	82,847.9	105,760.8	50,050.0	58,881.1
10. น้ำมันสำเร็จรูป	50,832.7	44,815.3	42,404.8	71,074.2	94,995.5	29,694.4	56,868.0
11. เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	48,300.6	53,600.4	70,222.3	99,588.2	115,603.5	57,449.3	56,291.5
12. ผลิตภัณฑ์ยาง	48,485.4	54,090.9	64,668.2	78,050.0	94,095.3	42,465.7	55,962.9
13. เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	51,151.4	47,676.0	59,779.0	79,947.8	87,334.1	53,264.1	52,604.7

ตารางที่ 1.4 (ต่อ)

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548	2548	2549
							(ม.ค.-มิ.ย.)
14. อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	89,376.6	86,501.9	88,789.1	90,711.6	100,285.9	42,070.9	50,411.0
15. เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ	38,668.4	41,128.0	44,722.8	77,753.4	92,046.1	43,525.7	46,799.8
16. เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	38,143.1	39,911.5	51,721.4	67,155.8	84,618.1	38,137.2	45,318.7
17. ข้าว	70,095.2	70,004.2	75,733.1	108,293.2	92,918.9	46,024.8	43,794.8
18. ผลิตภัณฑ์พลาสติก	38,052.1	40,922.6	51,447.4	56,658.8	70,998.8	32,364.1	34,799.7
19. เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ	12,700.2	14,827.8	22,720.0	49,873.2	55,058.1	27,523.9	29,965.6
20. น้ำมันดิบ	13,861.7	19,637.8	27,020.9	33,575.6	56,308.2	11,059.8	29,384.1
รวม 20 รายการ	1,584,322.3	1,600,688.0	1,889,348.9	2,304,014.1	2,770,869.0	1,230,798.2	1,504,953.8
อื่นๆ	1,300,381.6	1,323,253.4	1,436,281.2	1,570,809.7	1,668,441.6	787,199.6	848,711.6
มูลค่ารวม	2,884,703.9	2,923,941.4	3,325,630.1	3,874,823.8	4,439,310.6	2,017,997.8	2,353,665.4

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2549)

จากข้อมูลที่พบทั้งหมดแสดงให้เห็นว่ารายได้จากการส่งออกส่วนใหญ่ของประเทศไทยมาจากอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าประเภทสินค้าคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบของคอมพิวเตอร์ รวมถึงชิ้นส่วนรถยนต์ และแผงวงจรไฟฟ้าซึ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่น่าสนใจมีศักยภาพต่อการส่งออกและเพิ่มมูลค่าการส่งออกของไทย และอาจจะสามารถทำให้ดุลการค้าของไทยเกินดุลขึ้นได้ในปี 2549 หรืออย่างน้อยก็สามารถที่จะลดมูลค่าการขาดดุลให้ลดน้อยลงเมื่อเปรียบเทียบกับครั้งปีแรกซึ่งไทยขาดดุลการค้าถึง 96,767 ล้านบาทดังข้อมูลในตารางที่ 1.1 หรือทำให้ประเทศไทยสามารถมีดุลการค้าเกินดุลได้ในปี 2550 เป็นต้นไป ดังนั้นควรจะมีการส่งเสริมอุตสาหกรรมประเภทนี้กันอย่างจริงจัง และควรมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มมูลค่าของสินค้า และเพิ่มจำนวนการส่งออกเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าการส่งออกให้มีมูลค่ามากขึ้นตามไปด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุน ผลตอบแทนของการผลิตของผลิตภัณฑ์ของส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์ของบริษัทแห่งหนึ่งในจังหวัดลำพูน โดยการเปรียบเทียบระหว่างการผลิตโดยใช้พนักงานเป็นหลัก (Manual Process) และการผลิตโดยใช้เครื่องจักรแบบอัตโนมัติ (automation Process)

2. เพื่อวิเคราะห์ความไหวตัว ต่อเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงของโครงการ โดยดูผลกระทบของโครงการเมื่อต้นทุน จำนวนผลิต หรือผลตอบแทนของโครงการมีการเปลี่ยนแปลง โดยทำการศึกษาจากผลิตภัณฑ์ A จากบริษัทแห่งหนึ่งโดยเปรียบเทียบระหว่างการผลิตโดยใช้พนักงานเป็นหลัก และการผลิตแบบใช้เครื่องจักรแบบอัตโนมัติ

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประกอบการตัดสินใจในการวางแผนการผลิต และการพัฒนาการผลิต

2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบการในการตัดสินใจในการลงทุน

1.4 ขอบเขตและวิธีการศึกษา

การศึกษานี้จะเป็นการเปรียบเทียบถึงโครงสร้างต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนจากการประกอบชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ของบริษัทแห่งหนึ่งในเขตอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูน โดย

การประกอบชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์นี้จะทำการศึกษาในการผลิตผลิตภัณฑ์ A ที่ใช้การผลิตทั้งแบบที่ใช้พนักงานเป็นหลักและแบบที่ใช้เครื่องจักรแบบอัตโนมัติ โดยจะทำการศึกษาวิเคราะห์วิธีการผลิต ต้นทุนการผลิต การประมาณผลตอบแทน และ ต้นทุนของโครงการซึ่งเริ่มต้นไตรมาสที่ 4 ปี 2548 ถึงเดือนกรกฎาคมในปี 2549 ซึ่ง ทำการศึกษา ต้นทุนรวมจากการผลิตผลิตภัณฑ์ A ตามขั้นตอนการผลิตตั้ง ขบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ A โดยจะแบ่งต้นทุนเป็น 2 ส่วน คือช่วง 6 เดือนแรกเป็นแบบการผลิตโดยการใช้พนักงาน และอีกส่วนหนึ่งเป็นการผลิตโดยใช้เครื่องจักรแบบอัตโนมัติโดย ต้นทุนที่ต่างกันคือค่าแรงงาน (Labor Cost) และจำนวนที่ผลิตได้ต่อชั่วโมง

1.5 แหล่งข้อมูลในการดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์ A และต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงระหว่างการผลิตซึ่งเป็นข้อมูลรายเดือน ของบริษัทแห่งหนึ่งซึ่งตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนระยะเวลาในการเก็บข้อมูลคือ 10 เดือน(ตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ของปี 2548 จนถึงเดือนกรกฎาคมของปี 2549) โดยจะแบ่งข้อมูลของต้นทุนการผลิตออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนแรกจะเป็นขบวนการผลิตแบบผลิตด้วยพนักงานเป็นหลัก โดยจะเป็นการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2548 จนถึงเดือน มีนาคม 2549 รวมระยะเวลา 6 เดือน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งจะเป็นการเก็บข้อมูลเมื่อใช้เครื่องจักรเป็นตัวหลักในการผลิต โดยจะเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนเมษายน 2549 จนถึงเดือนกรกฎาคม 2549

2. ข้อมูลทุติยภูมิ ข้อมูลต้นทุนมาตรฐานของเครื่องจักร แรงงานและราคาขายผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการประกอบแผงวงจรไฟฟ้าแห่งหนึ่งในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน

1.6 นิยาม / คำย่อ

Manual Process คือการผลิตที่อาศัยแรงงานพนักงาน เป็นหลักในการผลิต

Automated Process คือการผลิตที่ใช้เครื่องจักรแบบอัตโนมัติ

UPH (Unit Per Hour) คือจำนวนที่ผลิตได้ในหนึ่งชั่วโมง

Yield คือ ร้อยละของ ปริมาณผลิตผลที่ได้ โดยการเปรียบเทียบระหว่างจำนวนก่อนการผลิต และจำนวนที่ได้หลังจากผลิตเรียบร้อยแล้ว และต้องเป็นของดีเมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการของลูกค้า

Direct Material คือวัตถุดิบหลักเป็นส่วนประกอบโดยตรงของผลิตภัณฑ์

Indirect Material คือวัตถุดิบรองที่ใช้เป็นส่วนประกอบทางอ้อมของผลิตภัณฑ์

Assembly Cost คือต้นทุนการประกอบผลิตภัณฑ์ประกอบด้วยทุนแรงงาน ต้นทุนเครื่องจักร

Overhead Cost คือต้นทุนของพนักงานสนับสนุนการผลิต เช่น วิศวกร หัวหน้างาน รวมกับค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการผลิต เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าพื้นที่ที่วางเครื่องจักร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved